

Skötselråd

I detta skötselråd ger vi er information om hur ni bevarar kvaliteten på era införskaffade växter och ser till att dem får rätt förutsättningar att utvecklas och trivas på allra bästa sätt hos er. Det finns mycket att tänka på och med allt det hjälper vi er i detta skötselråd!

Hantering av mottagen leverans:

Växterna lastas försiktigt och varsamt av utbildad personal på plats hos plantskolan och vi hoppas att ni packar ur dem lika omsorgsfullt och försiktigt hos er.

Det är viktigt att undvika skador på plantorna som kan hämma deras utveckling.

Börja med de översta plantorna i emballaget och lyft ur dem en och en och slit inte om en planta sitter fast.

Bär växterna i krukan/klumpen och lyft/dra inte direkt i stammen/grenarna.

Packa ur plantorna ur emballaget så snart ni kan samma dag som ni har tagit emot dem och vattna dem rikligt direkt efter att de är upppackade.

I samband med avfärd hos plantskolan vattnas alla plantorna rikligt och noga.

Under färden hem till er kan plantorna tappa en del fuktighet på grund av rådande väderförhållanden så se till att vattna växterna rikligt direkt efter att ni har packat upp dem.

Om plantorna inte planteras direkt så ställ plantorna stående och tätt ihop.

Ställ dem helst i lä och i skugga. Då skyddas dem från vind och sol då detta kan torka ut plantorna om de står oskyddade för länge. Vattna plantorna varje dag tills dem planteras.

Plantorna är som känsligast under transport och precis innan plantering.

OBS! Har du mottagit leverans av växter med rotklump (ej krukodlat) så packas de ur snarast efter mottagen växtleverans samt att rotklumparna måste vattnas upp rikligt. Därefter ställs dem upprätt i skugga och i lä och rotklumparna täcks sedan direkt med lämpligt material (som jutenät eller jord tex) som skydd tills dem planteras.

Vid felaktig varuleverans, dvs fel antal eller felaktig/skadad vara eller liknande, är ni skyldiga att kontakta oss omgående så att felet kan rättas till alternativt att komma överens om lämplig kompensation eller åtgärd.

Anmälan måste vara oss tillhanda inom 3 dagar efter mottagen leverans.

Bruten topp/gren justeras lättast med ett nytt fint snitt med en sekator och äventyrar inte plantans fortlevnad.

Plantering:

OBS! Om plantorna levereras med säckväv runt rotklumparna så ska detta sitta kvar och skall absolut inte tas bort! Säckväven (och eventuellt metallnät) förmultnar och bryts ner i jorden och rötterna är starka nog att ta sig igenom nätet och vidare ut i den nya jorden utan problem.

Vid större plantor kan knuten närmast stammen klippas upp och vikas ner när plantan står i häckdikedet innan jorden läggs på.

Vi har planteringskrav inom två dagar för växter på klump och en vecka för krukodlade växter förutsatt att dessa placeras i ett skuggigt område och vattnas regelbundet.

Gräv ett häckdike eller en grop som är minst 50 cm brett och 50 cm djupt och fyll i med ny planteringsjord (gärna naturgödslad planteringsjord som vi saluför på hemsidan).

Ett planteringshål/grop ska vara som minst dubbelt så stort som diametern är på rotklumpen/krukan.

Du kan även blanda 50% av den befintliga jorden med 50% ny planteringsjord, så länge som den befintliga jorden är tillräckligt lucker.

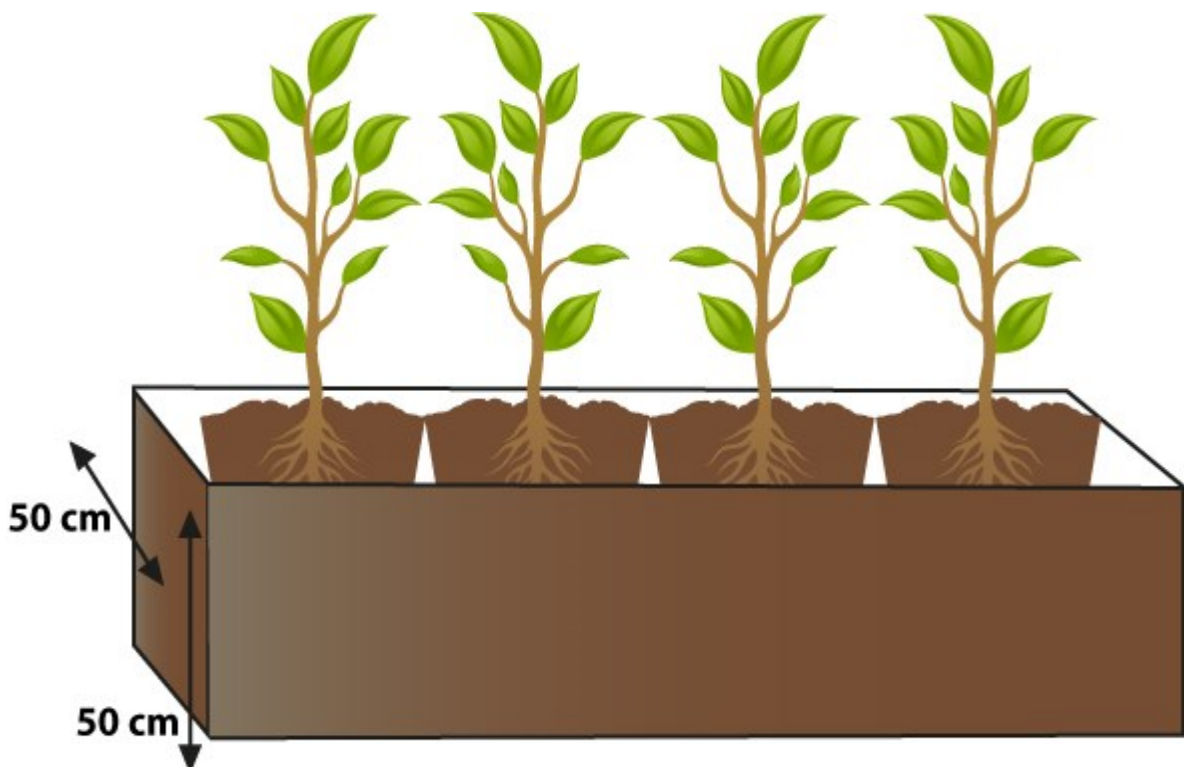
Översta kanten av rotklumpen ska vara i nivå med markytan. Därefter läggs ett tunt lager av jord ovanpå.

Växter gillar inte att planteras för djupt och deras utveckling kan hämmas. Vill det sig riktigt illa så kan plantorna till och med dö eller utvecklas negativt.

Vid större plantor kan det krävas ett större dike eller grop. Som tumregel bör diket vara dubbelt så bred som rotklumpens/krukans bredd eller att minst 15 cm ny jord kan fyllas på runt om.

Tänk på att inte gräva för smalt dike. Om häckdiket är för smalt är risken stor att växtens nya rötter inte har kraft att ta sig igenom väggarna på häckdiket och vidare in i den befintliga jorden då den oftast är hårdare (mer komprimerad än den nya jorden som tillsätts) vilket kan medföra att växterna utvecklas negativt.

Med krukodlade plantor så kan man med fördel skära rotsystemets rötter lodrätt på 2-3 st ställen efter borttagning av krukans så att rötterna förgrenas snabbare vilket ger en bättre etablering och vattenupptagning.

Bilden illustrerar hur du ska sätta plantorna i marken vid planteringen, med tillräckligt utrymme för rotklumparna mellan plantorna och till häckdikets kanter.

Den översta kanten på rotklumpen ska vara i marknivå och ett tunt lager jord på 2-3 cm läggs som ett lock ovanpå.

Bevattning:

En ansvarsfull bevattning är viktigt vid alla nyplanteringar för bästa etablering. Vid Vår- och Sommarplantering bör bevattning ske ofta och rikligt. Undersök jorden och se om den är torr eller blöt. Jorden ska vara fuktig hela tiden.

Om jorden upplevs som torr vid kontroll så behöver vattenmängden ökas. Om jorden upplevs som blöt/kladdig så behöver man minska vattenmängden, samt se över dräneringen. Kanske samlas vatten i häckdiket pga lerjord eller att det finns berg där under.

Blir växterna stående i vatten så kommer de inte att trivas och på sikt troligtvis dö. Diket måste således vara väl-dränerat så att vattnet kan rinna undan efter bevattning.

Det finns inget facit på hur mycket vatten som ska ges då varje växtplats är unik. Olika växtplatser dräneras olika lätt, lättare åtkomst för sol, eller vind, väderförhållanden med hög temperatur beroende på årstid samt att det beror på vilken växt (storlek/sort) som har planterats.

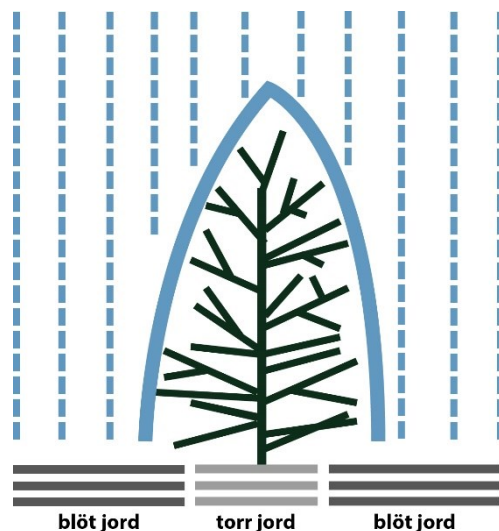
Under de varma månaderna har växter högre anspråk på vatten än på tidig vår samt höst. Viktigt att säkerställa att växterna får kontinuerligt med vatten under sommaren och speciellt under semestertider om man är bortrest!

OBS! Städsegröna/Vintergröna växter så som barrväxter, Lagerhagg och Rhododendron vattnas hela hösten ända till frosten kommer.

Rötterna skall ha full kontakt med jorden och luftfickor och hålrum i planteringsdiket bör undvikas då rötterna kan torka ut. Vattna därför rikligt med vattenslang och med en hård vattenstråle direkt efter plantering för att tränga ner vattnet på djupet. Att använda en droppslang är att föredra för att hålla jorden kontinuerligt fuktig.

Obs! Vid regn så får inte alltid växten den mängden vatten som behövs så lita inte blint på att regnet ska göra jobbet åt er. Ni måste vattna även om det har regnat! Det måste regna väldigt mycket för att det ska räknas som bevattning.

Under regn kommer växten att fungera som ett paraply där bladen fångar upp regndropparna och under häcken kan det vara helt torrt eller ytterst lite fukt i jorden. Så se till att den nyplanterade häcken får extra mycket vatten under sommarmånaderna och direkt efter planteringen även om så sker på hösten eller tidig vår.

När ni tror att ni vattnat klart - vattna lite till!

Men var noggranna med att växtplatsen är väl-dränerad så att vattnet kan rinna undan. Inga växter trivs att stå i vatten eller om det är för blött för länge.

Klippning och beskärning:

Växterna är regelbundet beskurna och klippta på plantskolan av utbildad personal på odlingsfälten. Någon större och kraftigare beskärning behöver plantorna inte då det redan har utförts under uppdrivningen.

Vi rekommenderar att alla nyplanterade häckväxter klipps lätt direkt efter plantering, oavsett när på året plantorna planteras.

För att få en bra häck som etableras på nya växtplatsen så stimuleras rotsystemet om plantorna klipps direkt. Plantorna blir tätare, frodigare och mer kompakta snabbare om plantorna klipps direkt. För buskar så klipps både sidogrenar och toppskott in så att plantan blir stabil. Uppåtgående toppskott ska inte vara så pass långa att de hänger åt sidan utan ska gå rakt uppåt. För buskar gäller följande sorter: Aronia, Måbär, Liguster, Bukettapel, Häckoxbär, Idegran.

Tips! Gå till den lägsta plantan i häckraden och korta ner toppen med ca 5-10 cm.

Klipp sedan resten av plantorna på samma höjd för att få häcken enhetlig.

Klipp sedan långsidorna lätt för att alla plantor ska få samma bredd/tjocklek.

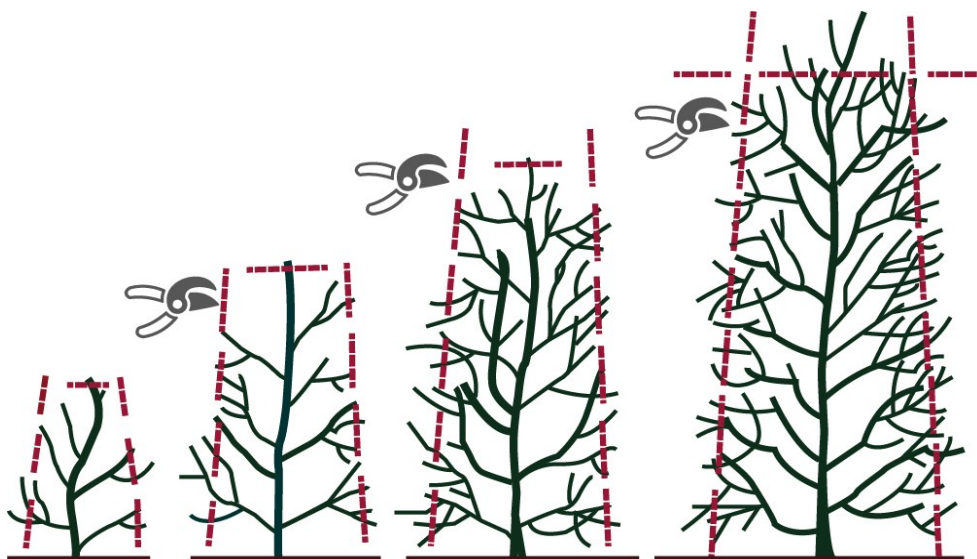
Avenbok, Bok och Naverlönn klipps in i sidorna på samma sätt som buskarna.

Man ska även klippa toppskotten på dessa.

Online kan man läsa att dessa sorter med genomgående stam slutar att växa om man klipper topparna. Detta är felaktigt. Plantan förlorar egentligen ingen höjdtillväxt genom detta mer än ett par veckor. Och fördelen blir istället att man hjälper plantan att etablera sig snabbare och få bättre förgreningar i kombination med klippningen.

Vid klippning av topparna så stoppas energiflödet tillfälligt att fortsätta uppåt vilket medför att plantan skjuter ut nya skott underifrån och blir tätare. Plantan kommer att vilja fortsätta växa uppåt och skjuter ut nya toppskott vartefter och kan släppas upp igen i höjd för att få den höjd man önskar på växten. Plantorna blir alltså tätare och frodigare snabbare om toppskotten klipps.

Om dem inte klipps så kommer plantorna endast att bli långa och smala och upplevas som glesa.

Klippning barrväxter:

Vid kraftigare och större beskärning av barrväxter som Thuja och Idegran (Taxus) så klippas dem under de varma sommarmånaderna när dygnen är frostfria.

Vid plantering så rekommenderar vi att sidor och toppar klippas och jämnas in oavsett årstid. En etableringsklippning handlar om att lite lätt klippa till dem så att barrvolymen minskar och att plantorna kan etablera sig snabbare och rotsystemet stimuleras.

På så sätt får man en bättre och finare häck snabbare.

Det räcker att klippa dem i det mjuka gröna längst ut i spetsarna några centimeter.

Det är viktigt att en klippning görs varje år framför allt på Thuja så att inte plantorna blir för breda. Om thujahäcken sedan har blivit för bred så går det sedan inte att klippa in dem för hårt för om man klipper bakom det gröna på grenarna så bryts inga nya skott ut.

Skillnaden är Idegran (Taxus) som man kan klippa på väldigt hårt och som skjuter ut ny ved från grenarna.

OBS! Klippning skall ej göras på Picea (Gran och Serbgran) samt Pinus (Tall) i topp samt sidor innan önskad sluthöjd samt slutbredd är nådd!

Generellt när det gäller beskärning av häckar så kan man klippa tillbaka cirka en tredjedel av den tillväxt som kommer varje säsong. Det gäller om man vill ha häcken bredare och/eller högre. Annars klipper man häcken på samma bredd/höjd hela tiden. Klippning bör utföras på lövfällande växter minst 2 gånger per år. Den ena gången runt midsommar och den andra gången i månadsskiftet augusti/september. Eller tidig vårvinter innan bladsprickning.

Detta gäller dock inte alla växter som vi saluför så om du är osäker på hur du ska beskära den växt du ska plantera så kan du antingen gå in på produkten på vår hemsida för att finna informationen under "Beskrivning" eller kontakta oss för tips och råd kring beskärning av just din växt.

Skydda dina växter mot vårsolen:

Vårsolen är stark och bränner på dina vintergröna växter. Det gäller även barrväxter. Skydda dem genom att täcka över växterna med skuggväv (som du även kan köpa hos oss). När tjälen släpper ur marken på vårvintern bör bevattning påbörjas så att rotsystemet fylls med vatten för att motverka uttorkning. Likaså bör bevattning ske hela hösten innan frosten slår till.

Gödning:

Tillsätt ny planteringsjord vid nyplantering i den största utsträckning som möjligt. Växterna får en energiboost och kan etablera sig väsentligt snabbare i näringsrik jordmån. Om inte

100% ny planteringsjord är möjligt så kan du jordförbättra den befintliga jorden med ny planteringsjord, 50/50%.

I ny planteringsjord finns i regel en viss mängd gödsel redan från början.

Den första månaden ska man undvika att gödsla då sugrötterna kan brännas. Vänta en månad tills rotsystemet har börjat etablera sig, därefter kan man gödsla lätt med långtidsverkande gödsel på våren och Snabbverkande gödsel på hösten (inte senare än augusti). Överdoser aldrig utan använd sunt förnuft.

Maj till slutet av juli rekommenderar vi ett gödsel med hög mängd med kväve, tex Algomin gräsmattegödsel. Det bidrar till god tillväxt och starka plantor som blir motståndskraftiga mot sjukdomar och håller fin färg.

Vid höstplantering och tidig vårplantering(Augusti-April) vänta med gödning till andra veckan i maj. Vid vårplantering (början av maj till mitten av juli), avvakta ca 1 månad och gödsla inte senare än sista juli.

Om gödning med kväverik gödsel sker senare på hösten så kan ny tillväxt skadas av frost och kyla!

Varför vi föredrar krukodlade växter:

Till stor del kan alla krukodlade växter planteras så länge det inte är någon tjäle i marken. På så vis förlängs planteringssäsongen då man kan plantera dessa nästan året runt med rätt skötsel, bevattning och gynnsamt väderförhållande så länge som jorden är helt frostfri. Plantering under högsommaren är heller inget hinder för krukodlade växter.

Krukorna runt rotsystemet minskar risken för torka och plantorna kan således stå i krukorna fram tills dess att de skall planteras under förutsättning att de kontinuerligt bevattnas. Ställ dem tätt ihop i ett skuggigt parti för att skydda dem från sol och vind.

En annan fördel är att krukodlade växter som odlas i kruka från start inte blir av med några rötter vid uppgrävning. Tack vare det så blir det också en omedelbar tillväxt på plantan under tillväxtperiod samt snabb etablering efter plantering.

Krukstorlekar:

Kruka 3 liter = 19 cm diameter. Höjd 15 cm.

Kruka 5 liter = 23 cm diameter. Höjd 17,5 cm.

Kruka 7,5 liter = 25,5 cm diameter. Höjd 21 cm.

Kruka 10 liter = 28,5 cm diameter. Höjd 22,5 cm.

Kruka 15 liter = 33 cm diameter. Höjd 26 cm.

Kruka 20 liter = 37,5 cm diameter. Höjd 28 cm.

Kruka 25 liter = 42 cm diameter. Höjd 30 cm.

Kruka 50 liter = 50 cm diameter. Höjd 35 cm.

Slutord:

Du har nu fått ta del av generella skötselråd för växter som vi tillhandahåller. Vi hoppas att dessa har givit er mer kött på benen så att ni kan ta hand om era växter på bästa sätt.

Vänligen kontakta oss om det skulle kvarstå frågetecken kring skötsel av växterna, så ser vi till att hjälpa och informera er.

Ni når oss kostnadsfritt per telefon på 08-39 36 20, måndag-fredag kl 09:00-16:00
(Lunchstängt 12:00-13:00)

Ni kan även mejla oss på info@hackspecialisten.se eller besöka www.hackspecialisten.se för mer information och även chatta direkt med oss när vi är online.

Svar på vanliga frågor till oss hittar ni på Frågor & Svar på vår hemsida.

Med gröna hälsningar,

Victor Sundström & David Wiberg.

Rådgivare på Hackspecialisten.se